

Suuri valiokunta keskiviikko 01.04.2020 klo 13:00 / E 61/2019 vp / Asiantuntijapyyntö

Prof. Petteri Taalas
Pääsihteeri, Maailman Ilmatieteen Järjestö
Geneve

Kiitos pyynnöstänne kommentoida valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta.

Ilmastonmuutos on ihmiskunnan tämän vuosisadan suurin haaste. Epäonnistuminen sen hillinnässä tulisi vaikuttamaan ihmiskunnan hyvinvointiin ja planeettamme elinolosuhteisiin kielteisesti jopa satoja vuosia. Muun muassa IPCC on osoittanut, että ihmiskunnalla on tekniset ja taloudelliset keinot ilmastonmuutoksen torjunnassa onnistumiseksi. Se edellyttää globaaleja toimia etenkin energiantuotannon, teollisuuden, liikenteen ja asumisen sektoreilla siirtymiseksi fossiilienergiasta uusiutuviin energiamuotoihin, ydinvoimaan, energiaa säästäviin ratkaisuihin, sekä erityisesti trooppisen metsäkadon hillitsemistä.

On todennäköistä, että ilmastoystävällisen liiketoiminnan osuus tulee kasvamaan lähivuosikymmeninä. Tämä on myös mahdollisuus Suomelle ja Euroopalle. Eurooppa ostaa lisäksi fossiilisia polttoaineita rajojensa ulkopuolelta, ja nämä varat voitaisiin käyttää mielekkäämmin eurooppalaisten hyvinvointia kasvattavasti.

Taloudellisten kannusteiden luominen hiilettömiin ratkaisuihin siirtymiseksi on kannatettavaa, ja näin voidaan toivon mukaan tukea kivihiiliriippuvia maita, kuten Puola ja Tsekki, heidän kansallisissa haasteissaan. Suomessa turpeella on alueellista merkitystä työllisyyden ja talouden kannalta, ja vastaavasti sen korvaamiseen hiilettömillä ratkaisuilla on mielekästä käyttää ao. Euroopan Unionin varoja.

Suomen kansainvälinen erityispiirre on lisäksi metsäsektorin merkitys kansantaloudelle ja alueellisesti. On tärkeää kyetä tuomaan Suomen näkökulma Euroopan tason neuvotteluissa esiin pyrittäessä 2050 mennessä hiilineutraaliuteen. Euroopan mittakaavassa on hyvä pohtia, missä mahdollisia hillintieluja voidaan kasvattaa kustannustehokkaimmin ja pienin vaurioin maiden taloudelle. Toinen erityispiirteemme ovat harva asutus pitkine etäisyyksineen, mitä varten tarvitaan toimenpiteitä kohtuuhintaisen vähäpäästöisen liikenteen varmistamiseksi.

Euroopan Unionin ja sen jäsenmaiden on myös aktiivisesti edistettävä ulkopoliitikassaan koko maailman kasvihuonekaasujen päästöjen vähennystä. Tämän tulee olla osa EU:n kauppaa- ja kehityspoliittikkaa. Samalla on varmistettava Euroopan yritysten oikeudenmukainen kohtelu globaaleissa ilmastonmuutoksen torjuntatoimenpiteissä. Esimerkiksi mahdollinen metsien hyötykäytön vähentäminen Suomessa ja Ruotsissa ei saa johtaa niiden lisääntymiseen muissa maissa, jolloin ilmastohyöty jäisi saavuttamatta.

Parhain terveisin,

Petteri Taalas